

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/172/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117213454
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3117213454.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej, sudkyne JUDr. Eriky Zajacovej a sudcu JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO 31 575 951 proti žalovanému H. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. nad Y., V. XXX/X, o zaplatenie 1.920,59 € s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 12Csp/61/2017-58 zo dňa 25. septembra 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietavej časti čo do uplatneného vyčísleného 5% ročného úroku z omeškania do zosplatenia vo výške 0,91 €, 5 % ročného úroku z omeškania z úrokov vo výške 91,21 € od 20.06.2017 do zaplatenia a poplatkov za poistenie vo výške 1,70 € a v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania **z r u š u j e** a vec v tejto časti v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a v prevyšujúcej zamietavej časti rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.920,59 €, vyčíslený dohodnutý úrok do predčasného zosplatenia do 19.06.2017 vo výške 91,21 €, 5 % ročný úrok z omeškania z istiny 1.920,59 € od 20.06.2017 do zaplatenia, všetko do 30 dní po právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia súdneho úradníka tunajšieho súdu, ktorým bude po právoplatnosti tohto rozsudku určená výška náhrady trov konania (výrok III.). Na odôvodnenie tohto rozsudku uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia istiny 1.920,59 €, vyčíslených 13,90% ročných úrokov do zosplatenia vo výške 91,21 €, vyčíslených 5% ročných úrokov z omeškania do zosplatenia vo výške 0,91 €, 13,90% ročného úroku z istiny 1.920,59 € od zosplatenia t.j. od 20.06.2017 do zaplatenia, 5% ročného úroku z omeškania z istiny 1.920,59 € od 20.06.2017 do zaplatenia, 5% ročného úroku z omeškania z úrokov vo výške 91,21 € od 20.06.2017 do zaplatenia, poplatkov za poistenie vo výške 1,70 €, čo odôvodnil tým, že na základe úverovej zmluvy poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 2.000,- €, ktoré žalovaný nesplatil podľa dohodnutých podmienok a uplatnená pohľadávka žalobcu pozostáva z nesplatennej istiny úveru, úrokov, úrokov z omeškania a poplatkov za poistenie. Súd vykonal vo veci dokazovanie, z ktorého zistil, že dňa 30.08.2016 uzavreli účastníci Úverovú zmluvu č. 000000000338128, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému prostriedky vo výške 2.000,- €. Žalovaný sa zaviazal úver splácať pravidelnými mesačnými splátkami v počte 96 vo výške 74,75 € vždy do 16. dňa v mesiaci s uvedenou úrokovou sadzbou 13,90% ročne, RPMN vo výške 16,89%, priemernou RPMN 14,48%. Žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním splátok úveru. Žalobca listom zo dňa 18.04.2017 upozornil žalovaného na omeškanie so splátkou po dobu dlhšie ako 3 mesiace, vyzval ho na doplatenie omeškaných splátok a upozornil na možnosť zosplatenia úveru. Žalovaný omeškané splátky nedoplatil, preto žalobca listom zo dňa

19.06.2017 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a vyzval žalovaného, aby celý dlh vo výške 2.074,41 € zaplatil najneskôr do 29.06.2017. Uvedené skutočnosti súd posúdil podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka ako zmluvu spotrebiteľskú. Uviedol, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že došlo k platnému zosplatneniu predmetného úveru ku dňu 120.06.2017 a žalovanému ako dlžníkovi vznikla povinnosť zaplatiť celý zostatok dlhu naraz, nakoľko žalobca listom zo dňa 18.04.2017 upozorňoval žalovaného na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, ak nezaplatí dlžné splátky. Následne z dôvodu, že žalovaný dlžné splátky úveru nedoplatil, žalobca listom zo dňa 19.06.2017 vyhlásil mimoriadnu splatnosť predmetného úveru. Súd súdnou kontrolou úverovej zmluvy nezistil v úverovej zmluve žiadne podmienky v neprospech spotrebiteľa, preto bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi zosplatnený celý úver vo výške istiny 1.920,59 € ku dňu zosplatnenia 20.06.2017, vyčíslený úrok do zosplatnenia vo výške 91,21 € a zákonný úrok z omeškania 5% ročne z istiny od zosplatnenia do zaplatenia (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Súd nepriznal žalobcovi nárok na zaplatenie riadneho úroku z istiny úveru po zosplatnení úveru. Pokiaľ ide o konečnú splatnosť riadnych úrokov, úprava bola obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v ust. § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Kým Obchodný zákonník v čase uzatvorenia zmluvy konečnú splatnosť riadnych úrokov výslovne nestanovuje do dňa splatenia úveru (iba bola taká zaužívaná prax v časti súdnych rozhodnutí), Občiansky zákonník takúto splatnosť neumožňuje, (teda iba do doby splatnosti pôžičky). Súčasná judikatúra sa zhoduje v tom, že pokiaľ si zmluvné strany dohodnú platenie riadnych úrokov aj po zosplatnení úveru až do jeho zaplatenia, veriteľ má právo na riadne úroky aj napriek odlišnej právnej úprave v Občianskom zákonníku. Pokiaľ takáto výslovná dohoda medzi zmluvnými stranami neexistuje, súdna prax je rôzna. Niektoré súdne rozhodnutia úroky priznávajú, niektoré nepriznávajú a ochraňujú spotrebiteľov podľa Občianskeho zákonníka. V tomto rozhodnutí sa súd priklonil k úprave podľa Občianskeho zákonníka. Úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku je v tomto smere pre spotrebiteľa výhodnejšia a podľa § 54 Občianskeho zákonníka ju súd musel aplikovať. Inak § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka uvádza, že záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, teda záväzok vrátiť použité peňažné prostriedky v konkrétnej lehote splatnosti je vždy upravený v úverovej zmluve, čo je rozdiel od skutočného vrátenia použitých peňažných prostriedkov. V predmetnej úverovej zmluve nikde nie je upravená/dohodnutá povinnosť dlžníka zaplatiť riadny úrok aj po zosplatnení úveru, ako dôsledku neplnenia si zmluvných povinností dlžníkom, preto súd zamietol žalobu v tejto časti ako nedôvodnú. Súd priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania proti neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 % podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku do výroku II. o zamietnutí zvyšnej časti svojej žaloby podal včas odvolanie žalobca. Uviedol, že sa nestotožňuje so závermi súdu prvej inštancie a považuje ho za nesprávny, pričom odvolanie odôvodňuje tým, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca v odvolaní k nároku na zmluvný úrok po zosplatnení úveru uviedol, že popri absencii právnych noriem obmedzujúcich predmetný nárok veriteľa existuje množstvo zákonných ustanovení, z ktorých priamo, resp. výkladom vyplýva záver, podľa ktorého nárok veriteľa na dohodnutý (zmluvný úrok nie je viazaný (obmedzený) na zosplatnenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov. Uviedol, že § 502 ods. 1 Obch. zákonníka explicitne vymedzuje iba moment od ktorého je dlžník povinný platiť úroky, ale moment, do ktorého táto povinnosť trvá, pričom z daného ustanovenia nepriamo vyplýva podmienenosť povinnosti platenia zmluvného úroku držbou peňažných prostriedkov. Žalobca má za to, že ak zákon č. 129/2010 Z.Z. spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky ale aj (zmluvné) úroky, ktoré nemožno stotožňovať s (zákonnými) úrokmi z omeškania. Uviedol, že úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Má za to, že výklad prezentovaný odvolacím súdom by znamenal, že porušenie zmluvy zo strany dlžníka sankcionuje veriteľa, ktorý prichádza o dohodnutý zmluvný úrok a zvýhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania. S takýmto názorom žalobca nesúhlasí, pričom takýto názor poskytuje dlžníkovi návod ako neplniť svoje zmluvné povinnosti bez obáv o zhoršenie svojho postavenia, naopak s očakávaním jeho zlepšenia. Namietal, že reštriktívne ustanovenie vo vzťahu nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatnení neobsahuje žiadny právny predpis. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/113/2018 zo dňa 30.07.2019, v ktorom uviedol právny záver, podľa ktorého má veriteľ nárok na zmluvný úrok z úveru bez ohľadu na zosplatnenie dlhu, a to aj popri nároku na úrok z omeškania, pričom tento nárok trvá až do úplného splatenia poskytnutých peňažných prostriedkov dlžníkom. Taktiež poukázal na viaceré

rozhodnutia krajských súdov, z ktorých má vyplývať, že popri nároku veriteľa na zákonné úroky z omeškania má veriteľ nárok aj na zmluvné úroky z úveru aj po zosplatnení úveru. Poznamenal, že aj z poznámky uvedenej k rozhodnutiu R 59/1998 vyplýva, že osoba prijímajúca úver zo zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. Obch. zákonníka preberá jednak povinnosť poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a od doby poskytnutia peňažných prostriedkov do dňa ich vrátenia aj povinnosť platiť úroky. K nároku na úrok z omeškania zo zmluvného úroku ku dňu zosplatnenia uviedol, že keďže zmluvné úroky ku dňu zosplatnenia celého dlhu boli vyčíslené pevnou sumou, ktorá pripadá na časť anuitných splátok, neuhradených dlžníkom, pripadajúca na zmluvný úrok, naakumulovanú ku dňu zosplatnenia a táto sa ďalej nenavýšuje, nejde ohľadom nároku na tento úrok z omeškania o rozpor so zásadou anatocizmu, ktorá má zamedziť nedôvodnému navyšovaniu nárokov veriteľov ohľadom príslušenstva. Poukázal aj na rozhodnutia krajských súdov, z ktorých vyplynulo, že pri zmluve o úvere sú úroky súčasťou peňažného záväzku dlžníka, preto dôsledkom omeškania s platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť úroky z omeškania, a preto v prípade omeškania dlžníka má tiež právo požadovať úrok z omeškania nielen z nezaplatenej istiny ale aj z nezaplateného zmluvného úroku. K nároku na vyčíslený úrok z omeškania do zosplatnenia a nároku na poplatky za poistenie uviedol, že má za to, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nie je v časti vyčíslených 5 % ročných úrokov z omeškania do zosplatnenia vo výške 0,91 € a poplatkov za poistenie vo výške 1,70 €, náležite odôvodnený, hoci tieto nároky v žalobnom petite uviedol a súd sa k nim vôbec nevyjadril. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v celom rozsahu, aby zaviazal žalovaného uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň, aby žalobcovi priznal aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CSP/ v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v napadnutej zamietavej časti čo do uplatneného vyčísleného 5% ročného úroku z omeškania do zosplatnenia vo výške 0,91 €, 5 % ročného úroku z omeškania z úrokov vo výške 91,21 € od 20.06.2017 do zaplatenia a poplatkov za poistenie vo výške 1,70 € a v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania zrušiť a vec v tejto časti vrátiť podľa § 391 ods. 1 CSP súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a v prevyšujúcej zamietavej časti je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

5. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 1.920,59 €, vyčíslený dohodnutý úrok do predčasného zosplatnenia do 19.06.2017 vo výške 91,21 €, 5 % ročný úrok z omeškania z istiny 1.920,59 € od 20.06.2017 do zaplatenia, všetko do 30 dní po právoplatnosti rozsudku, odvolaním napadnutý nebol a preto v tejto časti je rozsudok súdu prvej inštancie právoplatný a týmto rozhodovaním odvolacieho súdu nedotknutý /§ 367 CSP/.

6. Čo sa týka rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti, v ktorej nepriznal žalobcovi nárok na zaplatenie riadneho úroku z istiny úveru po zosplatnení úveru, v tejto časti súd prvej inštancie rozhodol správne, pričom odvolací súd sa s právnym názorom súdu prvej inštancie stotožňuje a k odvolacím námietkam žalobcu dodáva nasledovné:

7. Otázka práva veriteľa na úroky z úveru za dobu po splatnosti úveru až do okamihu skutočného vrátenia úveru je rozhodovaná všeobecnými súdmi Slovenskej republiky nejednotne. Tunajší odvolací súd a podľa neho aj prevažná rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky /pozri napríklad uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/40/2015 zo dňa 28.07.2015, či jeho rozsudok sp. zn. 15Co/871/2014 zo dňa 02.09.2015 alebo rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015 alebo aj rozsudok tunajšieho súdu č.k. 5Co/479/2015-128 zo dňa 10. februára 2016/ sa priklonila k právnemu názoru, že dojednané úroky z úveru patria veriteľovi len za dobu do splatnosti úveru. Po splatnosti úveru patria veriteľovi už len úroky z omeškania, ak je dlžník v omeškaní so splnením svojej povinnosti vrátiť riadne a včas poskytnutý úver. Tento právny názor bol odobrený aj uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18. septembra 2012, ktorý v zásade vyslovil, že takéto rozhodnutie súdu, ak je riadne odôvodnené, nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Ústavný súd sa síce v danej veci nevyjadril k meritu veci, teda k možnosti veriteľa požadovať úroky z úveru aj po zosplatnení úveru a sám uviedol, že nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory a skutkové závery všeobecného súdu, okrem prípadov, kedy by tieto boli zjavne neodôvodnené alebo svojvoľné, avšak odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že ústavný súd v odôvodnení uvedeného rozhodnutia sám uviedol, že "nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by

nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo "zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26. 8. 2009 do zaplatenia" patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazujúc na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti. Súčasne sa tým vyrovnal aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde. Tento výklad považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný". Tunajší odvolací súd sa tak na základe takéhoto odôvodnenia rozhodnutia ústavného súdu domnieva, že jeho odôvodnený názor /totožný s názorom súdu prvej inštancie vysloveným v napadnutom rozhodnutí/, podľa ktorého veriteľovi nepatria dohodnuté úroky z úveru za dobu po splatnosti úveru, je plne ústavne akceptovateľný.

8. Pre úplnosť odvolací súd poukazuje na závery v tejto otázke, ako ich vo svojom rozsudku sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015 uviedol Krajský súd v Prešove. Podľa neho úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Keďže jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy.

9. S takýmto právnym názorom sa zhoduje aj tunajší odvolací súd. Na tomto právnom názore tunajšieho súdu nič nemení ani uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/113/2018 zo dňa 30. júla 2019, na ktoré v odvolaní žalobca poukazuje. Právne závery o možnosti nárokovať si úroky z úveru aj za dobu po splatnosti úveru, až do jeho skutočného vrátenia, najvyšší súd vyslovil v uvedenom rozhodnutí ako obiter dictum, teda na okraj, mimochodom a nejednalo sa o argumenty, ktorými by odôvodňoval svoje rozhodnutie vo veci. Okrem toho, tam uvedený právny názor najvyšší súd zaujal len na podklade rozsudku Súdneho dvora (piatej komory) zo 7. augusta 2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17, v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinnosti a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Vyslovený právny názor

teda nie je nijako založený na relevantnej právnej úprave Slovenskej republiky, a nijako ho s ňou nekonfrontuje. Nakoniec je nutné uviesť, že uvedený právny názor je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu ojedinelý. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí zvyšnej časti žaloby žalobcu v časti, v ktorej žiadal od žalovaného zaplatať zmluvných úrokov z úveru za dobu od mimoriadnej splatnosti úveru do zaplatať úveru, je teda vecne správny.

10. Odvolací súd však po preskúmaní veci zastáva názor, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, v prevyšujúcej zamietavej časti je nepreskúmateľné, teda v tomto štádiu predčasné a nesprávne.

11. Odôvodňovanie súdnych rozhodnutí je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a článku 46 ods. 1 Ústavy SR. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie korešponduje s právom účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Porušením tohto práva sa účastníkovi odníma možnosť skutkovo a právne reagovať na rozhodnutie súdu, proti ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku, pričom ide o jednu z foriem odňatia možnosti konať pred súdom.

12. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva jednoznačne vyplýva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o taký argument, ktorý je pre vec rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

13. Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

14. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

15. Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení, z ktorého zároveň vyplývajú konkrétne požiadavky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie uvedeným požiadavkám nezodpovedá.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatať istiny 1.920,59 €, vyčíslených 13,90% ročných úrokov do zosplatenia vo výške 91,21 €, vyčíslených 5% ročných úrokov z omeškania do zosplatenia vo výške 0,91 €, 13,90% ročného úroku z istiny 1.920,59 € od zosplatenia t.j. od 20.06.2017 do zaplatať, 5% ročného úroku z omeškania z istiny 1.920,59 € od 20.06.2017 do zaplatať, 5% ročného úroku z omeškania z úrokov vo výške 91,21 € od 20.06.2017 do zaplatať, poplatkov za poistenie vo výške 1,70 €. Súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.920,59 €, vyčíslený dohodnutý úrok do predčasného zosplatenia do 19.06.2017 vo výške 91,21 €, 5 % ročný úrok z omeškania z istiny 1.920,59 € od 20.06.2017 do zaplatať, všetko do 30 dní po právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.). Súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie v zamietavej časti tým, že nepriznal žalobcovi nárok na zaplatať riadneho úroku z istiny úveru po zosplatení úveru, nakoľko podľa § 503 ods. 1 Obch. zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, teda záväzok vrátiť použité peňažné prostriedky v konkrétnej lehote splatnosti je vždy upravený v úverovej zmluve, čo je rozdiel od skutočného vrátenia použitých peňažných prostriedkov, pričom dôvodil, že aplikoval § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko je pre spotrebiteľa priaznivejší.

17. Z vyššie uvedeného odôvodnenia súdom prvej inštancie napadnutého rozhodnutia pritom nevyplýva, na základe ktorých skutočností súd prvej inštancie zamietol prevyšujúcu časť žaloby, a to v časti vyčíslených 5% ročných úrokov z omeškania do zosplatenia vo výške 0,91 €, 5% ročného úroku z omeškania z úrokov vo výške 91,21 € od 20.06.2017 do zaplatať a poplatkov vo výške 1,70 €. Odôvodnenie súdu prvej inštancie týkajúce sa zamietavej časti žaloby len v časti nároku na zaplatať riadneho úroku z istiny úveru po zosplatení, nie je možné považovať za riadne odôvodnenie rozhodnutia, nakoľko z takéhoto odôvodnenia nie je zrejmé, na základe čoho zamietol prevyšujúcu

zamietavú časť vyčíslených 5% ročných úrokov z omeškania do zosplatnenia vo výške 0,91 €, 5% ročného úroku z omeškania z úrokov vo výške 91,21 € od 20.06.2017 do zaplataenia a poplatkov vo výške 1,70 €, teda ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. Vychádzajúc z uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neposkytuje odpoveď na všetky relevantné otázky rozhodujúce pre vecne správne rozhodnutie v prejednávanej veci. Splnenie, resp. nesplnenie zákonných náležitostí odôvodnenia v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP je kritériom pre posúdenie preskúmateľnosti rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie korešponduje s právom účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Porušením tohto práva sa účastníkovi odníma možnosť skutkovo a právne reagovať na rozhodnutie súdu, proti ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku, pričom ide o jednu z foriem odňatia možnosti konať pred súdom.

18. Na základe uvedených záverov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej zamietavej časti čo do uplatneného vyčísleného 5% ročného úroku z omeškania do zosplatnenia vo výške 0,91 €, 5 % ročného úroku z omeškania z úrokov vo výške 91,21 € od 20.06.2017 do zaplataenia a poplatkov za poistenie vo výške 1,70 € a v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie v tejto časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a v prevyšujúcej zamietavej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

19. V ďalšom konaní je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a jeho úlohou bude opätovne rozhodnúť o zamietavej prevyšujúcej časti žaloby, a teda v časti vyčíslených 5% ročných úrokov z omeškania do zosplatnenia vo výške 0,91 €, 5% ročného úroku z omeškania z úrokov vo výške 91,21 € od 20.06.2017 do zaplataenia a poplatkov vo výške 1,70 €, s tým že v odôvodnení rozhodnutia dá súd prvej inštancie odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania a svoje rozhodnutie riadne zdôvodní tak, aby bolo preskúmateľné.

20. O náhrade trov odvolacieho konania bude podľa § 396 ods. 3 CSP rozhodnuté súdom prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).